

FOLKETINGET

Rejserapport vedrørende Social- og Ældreudvalgets studietur til Oslo

Tidspunkt: Den 9-11 marts 2022
Sted: Oslo, Norge
Deltagere: Camilla Fabricius (S), Trine Schøning Torp (SF) og Karina Adsbøl (UFG)
Ledsaget af: Udvalgssekretær, Charlotte Avnsted-Vilman, udvalgsassistent, Sherie Del Prado Falding Sørensen og udvalgssekretær, Karoline Ove Dahl.

1. Formål

Formålet med udvalgsrejsen var, at udvalget ønskede at få mere viden om, hvordan Norge arbejder med anbringelse af børn og unge i slægts- og netværksplejefamilier, at få viden om anvendelse af bortadoptioner i Norge og et nærmere indblik i familiebehandlingstilbud i Norge.

21. marts 2022

J.nr.: 22-000297-2
Karoline Ove Dahl
Udvalgssekretær
karoline.dahl@ft.dk

2. Baggrund

Anvendelse af slægts- og netværksplejefamilier

I Ankestyrelsens kortlægning af Familiepleje i Norge og Sverige fra april 2021 fremgår det bl.a., at der i de seneste år har været politisk ønske om at øge brugen af slægts- og netværksplejefamilier i Norge, og at Norge også anvender muligheden for anbringelse i slægt- eller netværk i højere grad end i Danmark. Udvalget ønskede derfor at undersøge denne forskel, herunder hvilke redskaber Norge anvender for at inddrage barnets familie og netværk.

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
3337 5500
ft@ft.dk
www.ft.dk

Udvalget ønskede desuden viden om pågående forskning på området i Norge til kvalificering af udvalgets videre arbejde med området i Danmark.

Bortadoptioner

I Norge anvendes bortadoption i højere grad end i Danmark, og udvalget ønskede derfor at blive klogere på de faktorer, der gør sig gældende i forbindelse med gennemførelsen af bortadoptioner. F.eks. var det ønsket at få viden om, hvorvidt de adopterede børn klarer sig bedre end anbragte børn, og hvorfor bortadoptioner i de øvrige nordiske lande er mere udbredte end i Danmark. Derudover var det ønsket at få et indblik i, hvorledes der tages hånd om de forældre, der har fået bortadopteret et barn.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol afsagde desuden i 2019 en dom over Norge i en sag, der omhandlede tvangsadoption, og udvalget var interesseret i at undersøge, hvorledes man i Norge har forholdt sig til dommen. Dette bl.a. i lyset af, at den danske regering har tilkendegivet, at bortadoptioner skal anvendes i højere grad i Danmark.

Familiebehandling m.v.

Udvalget ønskede at få et nærmere indblik i familiebehandlingstilbud i Norge, fordi der bl.a. er fokus på at fremme psykisk trivsel og livskvalitet i familier.

Endelig ønskede udvalget at høre nærmere om Blakstad Sygehus' eksponeringsterapi til døgnpatienter med alvorlige sammensatte psykiske lidelser og lavt funktionsniveau med henblik på at blive medicinfri.

3. Væsentligste punkter fra besøget

Delegationen indledte studieturen med et besøg i den danske ambassadørbolig, hvor to forskere fra Universitetet i Tromsø holdt et oplæg om forskningsresultater fra netværksanbringelsesområdet i Norge. Oplægget varede en times tid og koncentrerede sig bl.a. om skismaet mellem den politiske ambition og måltal og behovet for en individuel vurdering i anbringelsessager.

Efter mødet var der et frokostmøde med den norske barne- og familieminister, Kjersti Toppe, embedsmænd fra departementet, forskerne fra Tromsø Universitet og den danske ambassadør, hvor udvalget bl.a. drøftede de betragtninger, som udvalget netop havde fået med fra forskernes oplæg samt dommen fra den europæiske menneskerettighedsdomstol.

Udvalget besøgte herefter Modum Bad – en landsdækkende diakonal institution for behandling af psykiske lidelser. Modum Bad har to typer tilbud til par og familier, som har relationelle problemer, det ene forebyggende og det andet et behandlingstilbud, hvor familierne indskrives og bor på stedet. Fokus for indsatsen er først og fremmest at fremme psykisk trivsel og livskvalitet. Stedets ledelse og ansatte holdt et oplæg om stedets indsatser og behandlingstilbud. Derefter fik delegationen en rundvisning på området.

På besøgets anden dag besøgte delegationen både Barne- og familiedepartementet (ministeriet) og Stortingets Familie- og

Kulturkomité. Besøgene medvirkede til en forståelse for de politiske målsætninger på områderne, som turen vedrørte og de politiske uenigheder, der er i Norge.

Under besøget i Barne- og familiedepartementet hørte udvalget om forvaltningens syn på børneværnslovgivningen, slægts- og netværksanbringelse- og pleje samt bortadoptionsordningen (herunder ifht. EMRK-dommen fra 2019 mod Norge).

Til mødet med Stortingets Familie- og Kulturkomité fik udvalget indblik i det politiske klima på de områder, som studieturen vedrørte, og de norske politikere fortalte om de kommende lovændringer af Norges barneværnslov fra 2023 og Norges håndtering af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom fra 2019. Derudover var der drøftelser om slægts- og netværkspleje og bortadoptioner generelt.

Efter mødet i Stortinget fortsatte delegationen til kvindeklinikken på Akershus Sygehus hvor udvalget fik indblik i, hvordan kvindeklinikken på Akershus universitetssygehus håndterer sårbare patientgrupper, og administrerer bortadoptioner. Udvalget hørte bl.a. om sygehusets tidlige/forebyggende indsats over for særligt sårbare gravide. Klinikken henviser bl.a. familier til familiecentre, der udreder familier og vurderer nybagte forældres forældreevne.

Studieturens tredje dag blev indledt med et besøg på Blakstad Sygehus afdeling for basal eksponeringsterapi (BET), for bl.a. at høre om, hvordan afdelingen tilbyder medicinfri behandling til psykiatriske patienter. I forbindelse med oplægget bidrog en tidligere patient med sine personlige erfaringer.

Afslutningsvist besøgte delegationen Gullhella Barne- og Familiecenter - en offentlig institution under Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Besøget var oplagt, da det bl.a. er sådanne familiecentre, som Akershus' sygehus Kvindeklinik henviser kvinder/familier til efter barnet er født. Udvalget fik i den forbindelse et praksisperspektiv på familiebehandlingsområdet og på nogle af de perspektiver som delegationen tidligere havde fået med fra politisk hold og embedsværket.

4. Opfølgning

Studieturen bibragte en generel viden, der kan bruges i de videre politiske drøftelser og beslutningstagning på social- og

familieretsområdet – herunder særligt arbejdet med barnets lov, som forventeligt skal behandles i udvalget i efteråret/vinteren 2022.